

НОВИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ БОЛГАРИСТІВ

OLGA SOROKA

*Uniwersytet Sofijski im. św. Klemensa Ochrydzkiego
Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki*

A NEW TEXTBOOK FOR FOREIGN STUDENTS OF BULGARIAN STUDIES.

A review of: Kreytchova, Elena & Stalyanova, Nadezhda. *Bulgarian Texts for Seminars in Translation. Part 3*. Brno: MUNI Press, 2018, 180 pp. ISBN 978-80-210-8940-2. [In Czech: Krejčová, Elena & Stalyanova, Nadezhda. *Bulharské texty k překladačskému semináři. Část 3*. Brno: Masarykova univerzita, 2018, 180 s. ISBN 978-80-210-8940-2.]

Keywords: *Bulgarian studies, seminar in translation, foreign students, Elena Kreytchova, Nadezhda Stalyanova*

Філологічна болгаристична освіта, зокрема, вивчення болгарської мови в зарубіжних університетах потребує гнучкості змісту й форми того освітнього продукту, що пропонується студентам. У цю тенденцію успішно вписується новий навчальний посібник авторів, які займаються проблематикою викладання болгарської мови як іноземної – Елени Крейчової з Університету Масарика (Брно, Чехія) і Надежди Сталянової з Софійського університету імені св. Климента Охридського (Софія, Болгарія), який доповнює серію видань Університету Масарика для студентів болгарської філології.

Bulharské texty k překladačskému semináři. Část 3 є частиною та логічним продовженням попереднього видання *Bulharské texty k překladačskému semináři. Část 1* та *Část 2*. Цей навчальний посібник призначений для занять із перекладу для студентів, що володіють болгарською мовою на рівні С1/С2 та готуються до успішного закінчення спеціальностей болгарська філологія та балканістика на філософському факультеті Університету Масарика. Тексти, представлені в книзі, можуть бути використані і на практичних заняттях з болгарської мови в магістратурі, і на заняттях з сучасної болгарської літературної мови, зокрема стилістики. Чеські студенти можуть

використати багатий матеріал, поданий у посібнику, при підготовці до державних іспитів. Окрім того, це видання – цінний ресурс для тих, хто має справу з вивченням болгарської мови як іноземної в різних сферах болгарської наукової думки. Посібник може бути корисним для всіх іноземців, які хочуть вдосконалити знання з болгарської мови, розширити запас лексики та термінології, а також викладачам болгарської мови як іноземної.

Книга містить адаптовані і відредаговані версії загальнодоступних текстів із різних тематичних груп: *страхування, фінансів, сімейного права, спорту, побутової техніки, екології, політики, засобів масової інформації, сільського господарства* та ін. Кожен текст акцентує увагу та розширює термінологічний запас в тій чи іншій тематичній сфері: страхування (*медичне страхування, страхування від нещасних випадків, страхування цивільної відповідальності, страхування сільськогосподарських культур*), фінанси (*договір про банківський кредит*), спорт (*розпорядження про допінг-контроль на змаганнях та тренуваннях*), екологія (*закон про захист лісів, закон про захист від шуму у навколишньому середовищі*), право (*сімейний кодекс, закон про захист персональних даних*), засоби масової інформації (*кодекс етики болгарських ЗМІ*), побутова техніка (*інструкції з використання вертикальної морозильної камери*).

Велика частина матеріалу представлена текстами болгарського законодавства – чинними законами Республіки Болгарія. У більшості з них вміщено так звані додатки, що пояснюють значення вжитих у текстах законів термінів. Вони могли б бути основою для створення глосаріїв відповідних тематичних груп.

Кожен текст завершується низкою вправ, пов'язаних із вживанням різних фраз у відповідному контексті та особливостями вживання прийменників. Значну увагу автори надають вивченню фраз і конструкцій, необхідних у практиці майбутніх перекладачів. Широка тематика посібника є і добрим початком, і вдалим доповненням термінологічної обізнаності у вибраних тематичних групах, а також може слугувати добрим стартом у подальшій спеціалізації та професійній реалізації перекладача.

Представлений посібник допомагає студентам створювати комунікативні ситуації у різних термінологічних групах, створювати глосарії, а також є добрим початком для самостійної роботи з текстами термінологічного характеру. Електронна форма посібника та безкоштовний вільний доступ до нього показує нові тенденції в освіті у світовому масштабі. З текстами можна працювати як на занятті з викладачем, так і самостійно. Матеріал дає викладачеві можливість на свій розсуд розширити контекст аналізованого тексту, наприклад: можна порівняти болгарське законодавство із законодавством відповідної країни студентів-іноземців, котрі вивчають болгарську мову, а

також розвиток та досягнення у спорті, взаємозв'язок між людиною та навколишнім середовищем та ін. Це показує, що посібник не просто містить набір текстів та лексичних вправ, а слугує джерелом натхнення для хорошого викладача і зацікавленого студента.

Це електронне видання можна знайти в онлайн читальному залі університету, який називається Муніспейс (Munispace) – місце для читання, навчання, перегляду та завантаження книг в різних форматах – прекрасний приклад того, як книги і підручники можуть бути легкодоступними для студента. Це віртуальний простір, в якому кожен викладач Університету Масарика (та у співпраці з іноземними фахівцями) може представити для безкоштовного користування свої тексти, книги, підручники, посібники. Режим доступу за інтернет адресою: <https://munispace.muni.cz/index.php/munispace/catalog/book/996#>, що полегшує доступ потенційних читачів та користувачів. Кожен кого цікавить цей посібник може безкоштовно завантажити його у форматі pdf.

Посібник Е. Крейчової та Н. Сталянової *Bulharské texty k překladatelskému semináři. Část 3* є важливим, потрібним, вирізняється новизною та дає підстави визнати, що ця авторська комплексна розробка є працею високого лінгводидактичного рівня і чудовою знахідкою для всіх охочих поглибити знання з сучасної болгарської літературної мови.